

Europoslanec Ivan David: Vyšší odvody členských států do rozpočtu EU a nové daně. Porcování euromedvěda, který ještě běhá po lese

- CZ24 News | 17. května 2020

EU: Vyšší odvody členských států do rozpočtu EU a nové daně, které by občané a firmy platili přímo do Bruselu, navrhla skupina socialistických, lidoveckých, RENEW a zelených europoslanců při projednávání postupu prací na Víceletém fiskálním rámci. V lidovecké frakci jsou z českých europoslanců kromě lidovců i zástupci TOP 09. Ve frakci RENEW působí poslanci za největší vládní stranu ANO. A členy zelené frakce jsou i Piráti.

Víceletý fiskální rámec (VFR) má být podle Lisabonské smlouvy dokument, který na 7 let stanoví parametry pro jednotlivé roční rozpočty EU. Už 2,5 roku o něm v Radě jednají ministři financí a v Evropské radě premiéři a prezidenti. Měl by přitom začít platit od roku 2021. Zatím není jasné ani jak velký rozpočet bude, ani v jaké podobě do něj členské státy budou posílat peníze. Dokument by měl stanovit i podíly výdajů na jednotlivé politiky jako jdou dotace zemědělcům, dotace hospodářsky slabším regionům. A také na tzv. politické priority Komise. Aktuálně stále platí že tou je Zelený úděl a podpora migrace.

Na právě probíhajícím plénu europarlamentu jsme měli projednávat novou verzi VFR. Evropská rada na svém mimořádném zasedání uložila Evropské komisi předložit nový rozpočtový plán na léta 2021 až 2027, který by obsahoval i peníze na pomoc ekonomikám evropských zemí postižených COVID-19. Komise měla dokument předložit do 6. 5. 2020. Nepředložila nic.

Den před termínem odevzdání nového návrhu VFR Radě a Evropskému parlamentu německý Spolkový ústavní soud zakázal německé centrální bance Bundesbank účast na politice tzv. kvantitativního uvolňování, kterou léta provádí Evropská centrální banka (ECB). Kvantitativní uvolňování je lidově řečeno „masivní výroba nových peněz“, které ECB za nízký úrok půjčuje bankám, aby je použily na své podnikání. Ať ve formě úvěrů občanům nebo firmám, což pomáhá oživovat hospodářství. Používat je ale může i na spekulace na burzách.

Německý soud to vyhodnotil jako protiprávní znehodnocování peněz, které poškozují střadatele. Bundesbance, která je největším podílníkem ECB, zakázal se těchto praktik dále účastnit. Jenže bez její účasti nemůže ECB tyto operace prakticky provádět. Podle mého názoru rozhodnutí německého ústavního soudu znemožnilo praktické provedení zřejmě podstatné části plánů, které Komise měla s novým sedmiletým rozpočtem EU. Zřejmě proto nepředložila nic.

Normálně by mělo platit, že když není dokument, o něm se má jednat, tak se jednání o něm odloží. Logika ovšem není v europarlamentu zrovna „nadužívána“. Většina poslanců z probruselských stran si zřejmě rozsudku německého ústavního soudu nevšimla. Nebo jej nečetli. Většina z nich se pravděpodobně za celou dobu jednání o víceletém rozpočtu nezajímala o to, jak jednání probíhá v Radě ministrů a Evropské radě. Všechny návrhy na nové – přímo do Bruselu placené unijní daně, které doposud předložila Komise, některý z ministrů financí vetoval. Ať už šlo o uhlíkovou daň, která by zdražila motorová paliva až někde k ceně 80 Kč/l. Nebo daň z plastů, které by zdražily všechno zboží balené do plastu. Stejně jako daně, které měly zdražit elektřinu, plyn a uhlí.

Většina aktivních poslanců, kteří měli potřebu předložit návrh rezoluce, o níž budeme dnes hlasovat, zřejmě ani nikdy nečetla Lisabonskou smlouvu. Podle pravidel v ní napsaných jsou to premiéři členských států, kteří v Evropské radě dojednávají parametry VFR. A mezi nimi panují zásadní rozpory. Někteří, jako holandský premiér Mark Rutte, chtějí zachovat současnou výši odvodů do Bruselu na úrovni 1% hrubého národního důchodu (HND). Jiní, jako polský premiér Mateusz Morawiecki, chtějí, aby výdaje rozpočtu vzrostly na 1,24 HND. Ostatní jsou někde mezi tím.

Dohodnout se nedokázali ani před COVID-krizí. Během jednání o způsobech řešení ekonomické krize způsobené pandemií COVID-19 ministři financí a premiéři založili 3 nové unijní fondy. Ani na opakovaných videosummitech se ale nedokázali dohodnout, jak do nich sehnat nové peníze. Vzájemně se pouze „trumfovali“ v tom, kolik peněz bude na oživení ekonomiky potřeba. Padaly návrhy od 1 do 2 bilionů eur do nových fondů. A k tomu peníze na dosavadní programy. V praxi by to znamenalo, že EU by musela mít trojnásobek peněz než nyní.

Řada vlád zemí, které byli COVID-19 těžce poškozeny – jako Itálie, Španělsko, Francie nebo Belgie – očekává od EU, že jim pomůže s obnovou ekonomiky. Dát na to do Bruselu tolik peněz však nechce žádný stát. Všichni potřebují peníze pro své občany a pro své podniky – a v neposlední řadě pro zajištění financování chodu vlastního státu, jimž kvůli krizi klesly daňové výnosy. Peníze nazbyt na zvýšené odvody do Bruselu nemá žádný stát.

Ekonomická a politická realita však řadě poslanců z probruselských frakcí nepřekáží v osnování jejich bujných plánů. V návrhu rezoluce, o níž budeme dnes hlasovat, chtějí o 1/3 zvýšit odvody členských států do Bruselu. Předkladatelé návrhu rezoluce mají dokonce tu drzost vyhrožovat ministrům financí a premiérům členských států neschválením víceletého rozpočtu v europarlamentu, pokud návrh VFR nebude obsahovat nové daně placené občany a podniky přímo do Bruselu.

Návrh rezoluce obsahuje i vysloveně bizarní pasáže. Federalisté chtějí, aby Komise vydala dluhopisy EU za 1 až 2 biliony. O kus dále však požadují, aby rozpočet EU byl vyrovnaný. Což si vzájemně odporuje. Dluhopisy se vydávají, aby se výnosů z jejich prodeje pokryl rozpočtový schodek – neboli rozdíl mezi příjmy a výdaji rozpočtu.

Kromě toho chtějí, aby vše bylo dojednáno a schváleno do konce letošního roku. Nějak jim při tom uniklo, že Smlouva o EU a o fungování EU nedává Komisi pravomoc vydávat dluhopisy ani sjednávat půjčky. Smlouvu lze samozřejmě změnit. Jenže na změně se musí jednomyslně dohodnout všichni premiéři – a změna musí být ratifikována parlamenty všech členských států. Což do konce roku prostě stihnout nelze.

Nejkurióznější jsou však pasáže v nich federalisté už rozdělují peníze, které EU ještě nemá. Hodně peněz by podle nich mělo jít na Zelený úděl. Podniky by podle mnohých z nich měly být podpořeny k novému rozjezdu, pouze pokud budou používat zelené technologie. Faktem, že ty jsou drahé, což by způsobilo neprodejnost výrobků, se stoupenci Zeleného údělu nezdržují.

Části rezoluce, které obsahují požadavky poslanců na co všechno má rozpočet EU dát peníze, jsou v dosud léta zavedených zvyklostech. Federalisté chtějí dát více na menšiny i migranty a na genderovou rovnost. Na více peněz by si měly přímo z rozpočtu EU přijít i neziskovky. Kdyby měly být splněny všechny požadavky na výdaje, které federalisté napsali do rezoluce, musel by rozpočet být ještě několikanásobně větší. Což by znamenalo ponechat ještě méně peněz členským státům na zajištění financování zdravotnictví, školství, policie a dalších veřejných služeb.

Asi Vás nepřekvapím, že pro tento návrh rozhodně hlasovat nebudu.